

**ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ НА СЛУЖБУ В ПОЛІЦІЇ
У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОГО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО**

Швець Д. В.,

*перший проректор Харківського
національного університету
внутрішніх справ,
кандидат педагогічних наук*

Право на працю є соціально-економічним правом людини, передбаченим у міжнародних документах та визнаним в усьому світі. Зазначене право надає людині можливість, реалізуючи потребу в праці, забезпечувати себе та свою родину засобами до існування, розкривати свій потенціал, творчо розвиватися та самовдосконалюватися.

Право на працю, передусім, передбачено у найавторитетнішому міжнародному документі – Загальній декларації прав людини, прийнятій і проголошеній резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. Так, відповідно до ч. 1 ст. 23 Декларації, кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

В Україні право людини на працю закріплене у Конституції України. Так, відповідно до ч.ч. 1 та 2 ст. 43 Конституції України, кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Виходячи з вищезазначеного в Україні, як і в усьому світі, зміст права на працю виявляється у забезпеченні людині можливості вільно розпоряджатися своєю здатністю до праці, вільно обирати собі професію, спеціальність, посаду або вільно погоджуватися на запропоновану роботу.

В Україні сьогодні створена доволі потужна законодавча база, яка забезпечує реалізацію у повному обсязі права людини на працю. Людина може реалізувати право на працю у різних видах трудової діяльності, зокрема на підставі трудового договору,

договору підряду або іншого цивільного договору, пов'язаного з працею, займаючись підприємницькою діяльністю тощо.

Однією з форм реалізації людиною права на працю є служба у Національній поліції України. Одразу відзначимо, що служба у Національній поліції України є надзвичайно відповідальним та почесним видом трудової діяльності громадян України, призначених на відповідні посади. Це впливає власне із завдань даного правоохоронного органу. Так, відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 р. № 580-VIII, завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Зважаючи на це національним законодавцем встановлено підвищені вимоги до кандидатів на службу до Національної поліції України. Так, загальними вимогами до кандидатів є громадянство України, вік 18 років та більше, повна загальна середня освіта, володіння українською мовою, відповідний рівень фізичної підготовки та стан здоров'я. Прийняття на службу до поліції не залежить від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання громадянина України.

Слід звернути увагу на встановлену законодавством можливість застосування такого перевірконого заходу при прийнятті на службу до Національної поліції України, як тестування на поліграфі. Таке тестування можливо застосовувати лише за згодою кандидатів на службу в поліції. Ми підтримуємо підхід національного законодавця щодо можливості застосування поліграфа, оскільки даний перевірконий захід надасть можливість перевірити чесність кандидата та поставить бар'єр потраплянню до даного правоохоронного органу випадкових людей.

При прийнятті на службу в Національну поліцію України законодавець встановив обов'язкове проведення спеціальної перевірки кандидатів на службу. Спеціальній перевірці підлягають відомості щодо: наявності судового рішення, що набрало законної сили, згідно з яким особу притягнуто до кримінальної відповідальності, в тому числі за корупційні правопорушення, а також наявності судимості, її зняття, погашення; факту, що особа

піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за пов'язані з корупцією правопорушення; достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; наявності в особи корпоративних прав; стану здоров'я (в частині перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я), освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання; відношення особи до військового обов'язку; наявності в особи допуску до державної таємниці (якщо такий допуск необхідний згідно з кваліфікаційними вимогами до певної посади); поширення на особу передбаченої Законом України «Про очищення влади» заборони займати відповідну посаду.

Національний законодавець закріпив перелік осіб, які не можуть бути прийняті на службу в поліції, а саме: особа, визнана недієздатною або обмежено дієздатною особою; особа, засуджена за умисне вчинення тяжкого та особливо тяжкого злочину, у тому числі судимість якої погашена чи знята у визначеному законом порядку; особа, яка має непогашену або незняту судимість за вчинення злочину, крім реабілітованої; особа, щодо якої було припинено кримінальне провадження з nereабілітуючих підстав; особа, до якої були застосовані заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією; особа, яка відмовляється від процедури спеціальної перевірки під час прийняття на службу в поліції або від процедури оформлення допуску до державної таємниці, якщо для виконання нею службових обов'язків потрібен такий допуск; особа, яка має захворювання, що перешкоджає проходженню служби в поліції; особа, яка втратила громадянство України та/або має громадянство (підданство) іноземної держави, або особа без громадянства; особа, яка надала завідомо неправдиву інформацію під час прийняття на службу в поліції; особа, що відмовляється від взяття на себе зобов'язань дотримуватися обмежень та/або від складання Присяги поліцейського, визначених законом; особи, які звільнені або мали бути звільнені з посад на підставі Закону України «Про очищення влади».

Отже, для того щоб реалізувати право на працю на посадах поліцейських, громадяни України повинні відповідати доволі суттєвим вимогам. Вважаємо, що встановлені національним законодавцем вимоги до кандидатів на службу в поліції є обґрунтованими та обумовлені завданнями та специфікою діяльності поліцейських.

Сфера дії трудового права та права соціального забезпечення, 2016

Слід також відзначити, що встановлені національним законодавцем вимоги до кандидатів на службу в поліції закладають основу якісного професійного формування особистості поліцейського. Так, вже на етапі прийняття на службу до поліції кадрові підрозділи відбирають кращих у професійному плані з тих, хто подав заяви про вступ до поліції. Кандидати ж на службу, які пройшли всі етапи перевірок при вступі до поліції, розуміють всю важливість служби у даному правоохоронному органі та внутрішньо готові до формування професійно важливих якостей і особистісного розвитку у контексті професійної діяльності поліцейського. Наостанок відзначимо, що сучасне життя вимагає від поліцейського високого рівня професіоналізму, значної активізації внутрішніх ресурсів, ініціативності та моральності.